

Nastavci s l. strane

U BORBI SA STIHIJOM

Trešnjevka na nogama

Dramatična noć

Svi građani, svi stanovnici ugroženim i poplavom pogođenim dijelovima republike, odazovu apelima općinskih i kotarskih štabova za obranu. Građani zagrebačke općine Trešnjevka treba da se štabu jave u što većem broju, jer je upravo ova općina u Zagrebu najugroženija...

Ne samo Zagreb

među «Bombelešove pruge» i nasipa uz obalu Drave, te je ugrozila stanovništvo na Matoševom trgu u Varaždinu. Stanovnici dviju kuća su evakuirani...

U Zagrebu je ova teška bitka danas bila koncentrirana na uže područje: potrebno je zadržati vodene mase u prodiranju prema sjevernom dijelu grada...

MARIBOR, 27. listopada — Na području marihorskog kotara prema posljednjim podacima poplavljena je 21 cesta, među njima i cesta i reda Lendava-Mursko Središće...

Steta u «Vjesniku»

ujutro, U času nesreće u pogonima «Vjesnika» nalazilo se oko 200 radnika, službenika novinara. Štab za borbu protiv poplave koji je u tom času formiran odlučio je da se pokuša po svaku cijenu sprječiti ulazak vode u zgradu...

Stihija je bila jača od ljudi koji su nesebično branili imovinu poduzeća. Sve snage bačene su na brzu evakuaciju u više prostora. Sve što se moglo spasiti, spašeno je. Ljudi su prenosili teške terete, gazeći kroz nabujalu vodu često do pojasa...

U mrkloj noći čuli su se preplakani uzvici ljudi, stanovnika okolnih kućica koje su bile potpuno poplavljene i samo su im krovovi virili iz vode. Stanari su se spasili penjući se na krov, gdje su nemoćni očekivali pomoć spaliteljskih ekipa...

JUČER kasno poslije podne grupa članova kolektiva «Vjesnika» pokušala se probiti do pogona u Odranskoj ulici. Meduim, nabujala voda koja je prodirala s Mosta slobode raznijela je dio Autoputa...

CELJE, 27. listopada — U Celju 33 pumpe izbacuju vodu iz poplavljenih stanova.

NOVA GORICA, 27. listopada — Na gorickom području tokom prošle noći nije padala kiša. Sve hidroelektrane na Sorbi rade normalno. Poplave su najviše oštetile Vipavu gdje je još uvijek na ulicama preko 30 centimetara vode...

Pogled iz zraka na poplavljenju Savsku cestu

Nema više čamaca

Mnogo brže nego se očekivalo, vodena stihija proširila se danas oko 17 sati i u područje stambenih, naselja u Držicevoj i Foinegovićevoj ulici. Voda je nadolazila sa zapada, od Trnja i Kruga...

Ugrožena je najveća zagrebačka tvornica «Rade Končara». Voda prodire nesmanjenom brzinom s različitih potoka «Kustoljaka» i «Ornomerca». Da bi se zaustavila bujica jutros je oko 700 radnika «Rade Končara» i nekoliko stotina pripadnika JNA...

U borbi s razlješenim vodama ljudi se bore za svaki pedalj zemlje. Čitave noći sprečavaju se prodor vode koja je prijela da se pripreje preko Beogradske ceste u stambeno naselje u Držicevoj ulici...

Pogled iz zraka na poplavljenju Savsku cestu

Nema više čamaca

Još nije dosegla, među kamionima što su se komešali i ljudima koji nisu znali kuda da se kretnu — kolona ljudi kretala je na sigurnije, prema sjeveru. «Trinastica», još vozi, prepuna. Sav saobraćaj zapadno od Držiceve, i Beogradskom i Ulicom proleterskih brigada obustavljen je...

Kosta Keeman, član Tvorničkog štaba za obranu od elementarnih nepogoda rekao nam je: — Kad je u nedjelju objavljeno stanje opasnosti u tvornici...

— Nasip smo počeli podizati jutros u 7 sati. Mehanizacija, nema dovoljno. Spasili bi nas cementni blokovi i vreće pijeska. Meduim još jučer naša je tvornica većinu mehanizacije dala na raspolaganje Općinskom štabu Trešnjevka...

Clanovi Općinskog štaba za obranu od elementarnih nepogoda općine Trešnjevka od nedjelje do ponedjeljka selili su se tri puta. Najprije su štab u Pečanskoj ulici. Kad se voda silila od Jaruna preselili su u zgradu Općinske skupštine...

— Zasad voda nije prodršla u tvornički krug. Upravo se brtve kanal kako ne bi izbila podzemna voda. Jer bi onda katastrofa bila neizbjeжна...

Na tihoj straži

Sada su dva sata utro. Drugo jutro, otkako se jedan grad grčevito bori da sprječati mutnu vodu da mu nagrđi lice. Ovaj mrak i voda, čine tu noć drukčijom od svih koje znam...

— Raste... Raste druže... Gledaj, ne znam iko si... Ali gledaj... Stajem i slušam. Ovdje na Držicevoju, na onom kobnom nasipu...

Borba za svaki pedalj zemlje

Radovi na suprotavljanju vodenoj stihiji nastavljani su u toku čitave noći. Sinoc je napravljena još jedna obrambena linija koja se proteže duž željezničkog nasipa...

Zbog opasnosti od prodiranja vode prema Lenjinovom trgu i okolnim ulicama napravljeno je ispod podvožnjaka kod Tvornice ulja zidovi od vreća s pijeskom...

— Iza te nove obrambene linije voda se pojavila u podrumima pogona tvornice «Jošip Kraš» u Branimirovoj ulici...

Solidarnost s «Vjesnikom»

Vaš na prve vijesti da su u katastrofalnoj poplavi, koja je zadesila Zagreb, teško stradale štamparija «Vjesnik» i redakcija «Večernjeg lista»...

Redakcija zagrebačke redakcije «Borbe», Radio-televizije Zagreb, štamparije «Informator» i Grafičkog zavoda Hrvatske omogućile su svojom pomoći da «Vjesnik» u ovoj teškoj situaciji barem u ovom opsegu informira građane...

rali smo isključiti i struju. Iz zgrade Općinske skupštine jutros smo preselili u Osnovnu školu na Seljskoj cesti 95. Evakuirani Trešnjevčani najprije su se smjestili u školama na Seljskoj cesti, Novoj cesti i na Ruđeju...

— Vraćam se s poplavljenog terena Horvaćanske i Pečanske ulice. Stanje je zabrinjavajuće. Po noći oko tristo ljudi sklonilo se u dvije zgrade u Horvaćanskoj ulici...

Stankovićevog Trešnjevke je na nogama. Do 12 sati voda je prodirala u Ulicu Rade Končara, poplavila dio Trešnjevčke trznice i krenula Novom cestom do ma Daničicevoj ulici...

— Moja i susjedne kuće su pod vodom. Stanari su ostali bez namirnica. Od nekoliko daski napravio sam spavališ i došao do trznice. Voda je viša od 120 cm, kaže Marijan, a zatim niša: Da li su trgovine otvorene? Trebao bi nešto čavala da napravim još jednu veću snlav...

Sabirni centri

Sabirni centri za evakuirane građane nalaze se: Trešnjevka: u Seljskoj cesti 95, u školi Ruđe, u školama na Novoj cesti i u Domu u Dreovačkoj ulici...

Remetinec: sabirni centri za majke s djecom nalaze se u Dačkom domu, Građevničko-tehničkoj školi, u Aleji partizanskih pilota 1, a za ostalo stanovništvo općine u školi u Trnskom.

Građani kojima je potreban smještaj mogu se također uputiti u zgradu Pravog fakulteta na Trgu maršala Tita, gdje je osigurano dovoljno hrane i pokrivača.

Spašeno 1200 elektromotora

Građani Savskog gajâ izvršili su u 01,45 sati, u Zagrebačkom veleasajmu, evakuaciju 1.200 elektromotora težine od 50 do 180 kilograma. U evakuaciji je učestvovalo 370 ljudi...

Prognoza vremena za 27. listopada

Zapadni predjeli naše zemlje nalaze se još uvijek pod utjecajem ciklona s centrom u Trnskom moru koja uvjetuje oblačno vrijeme s povremenom kišom. Duš drana bilo je i lokalne grmljavine...

Kronologija vodostaja

- Za posljednje velike poplave u Zagrebu 1932. godine vodostaj Save je bio 455 centimetara.
U PONEĐELJAK
u 1,00 sati 491 cm
u 1,20 sati 493 cm
u 1,40 sati 494 cm
u 1,60 sati 497 cm
u 2,20 sati 507 cm
u 3,20 sati 506 cm (u Podsusedu 510 cm)
u 3,15 sati 512 cm
u 8,00 sati 514 cm — maksimum u ponedjeljak dopodne
u 9,00 sati 513 cm
u 14,00 sati 512 cm
u 15,00 sati 511 cm
u 22,00 sati 480 cm
u 23,00 sati 480 cm
U UTORAK
u 0,00 sati 475 cm
Vodostaj Save pada i u Rađeju, gdje je u nedjelju u 10 sati iznosio 805 cm. Jučer u 12 sati vodostaj je u Rađeju pao na 490 cm a jutros u 3 sata na 380 cm.
u 4,00 sati 458 cm

Katastrofalne poplave u Zagrebu

VODA SE POVLAČI IZ GRADA

Radnička cesta izdržala nalet voće

Sava opada, ali još uvijek pokriva mnoga naselja

Toplanu još ugrožavaju podzemne voće

Energični napori da se pride normalizaciji života

ZAGREB, 28. listopada, u 01 sati — Posljednji izvještaji s vodoplavnom područja u Zagrebu ohrabruju: vodostaj Save pada pa se povlači voda sa gradskog područja. Iстина, granica poplavljenog terena nije osjetno smanjena, i na površini od 56 četvornih kilometara grada nije moguće normalno stanovati, ali već su se iz vode pojavile neke ceste i, što je najvažnije, na kritičkoj tački, na Radničkoj cesti koja brani dio industrijskog bazena Žitnjak, borba s vodenom bujicom s uspjehom je završena.

Naši reporteri posjetili su noćas ugroženo područje. Njihov izvještaj mogao bi se sažeti u nekoliko rečenica:

Južnije od Autoputa, kojim je moguć promet, pola grada i dalje je u mraku. Tek tu i tamo poneki prozor osvijetljen je petrolejkom ili svijećom, ali zato na granici vode blistaju baklje spasavalačkih ekipa, koje još krstare čamcima i ukazuju pomoć gdje je potrebna. Jedina svijetla oaza u dubokoj tami, daleko od posljednje prometnice jest Toplana koja nije prestala raditi za sve vrijeme poplave.

Jučer su uspostavljene neke autobusne linije. Promet preko Mosta slobode počeo se odvijati nesmetano, a i tramvaj se probio Ulicom Rade Končara, kojom u ponedjeljak nije mogao saobraćati.

Opasna situacija vlada u selima jugoistočno od grada, na koja se sručila vodena stihija, ali ni za grad se ne može reći da je potpuno izvan opasnosti, jer je savski nasip otvoren na nekoliko mjesta i voda bi se, ako bi Sava počela rasti, opet mogla izliti na niže terene.

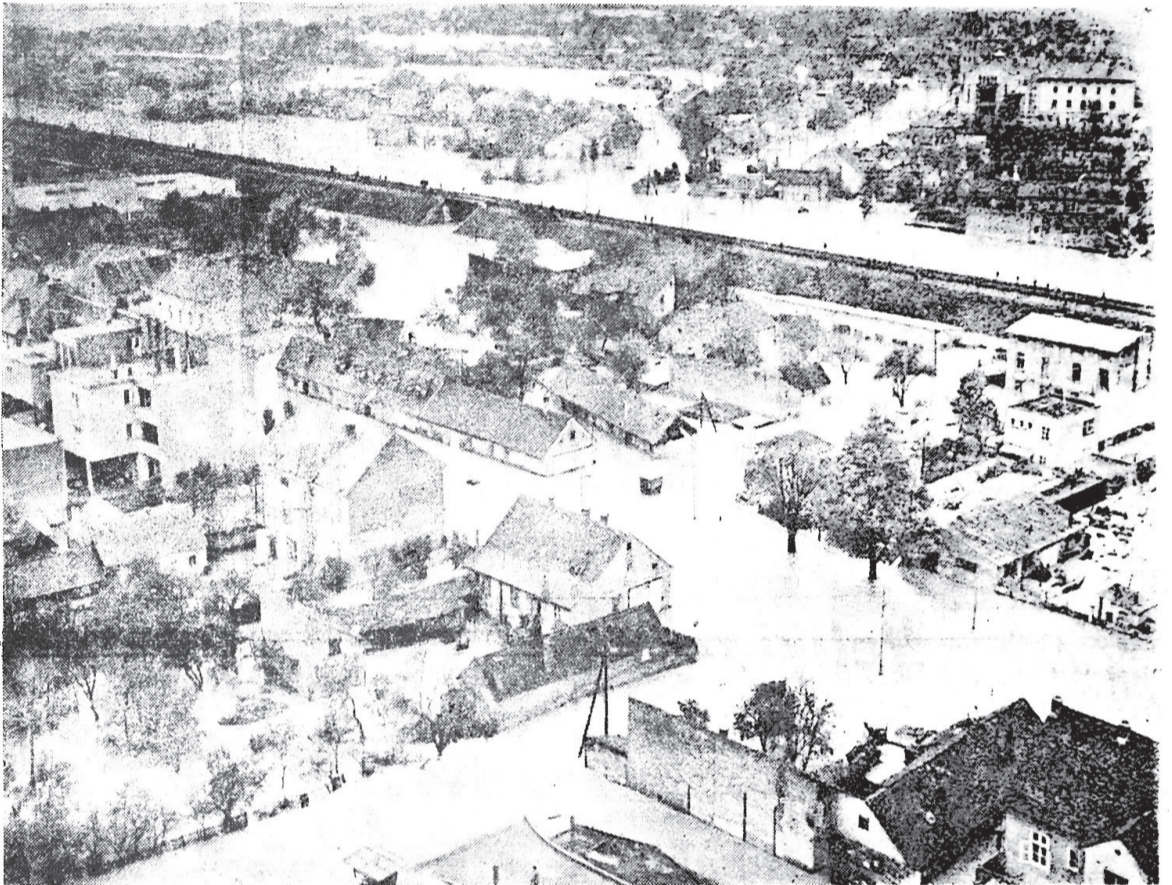
U utorak ujutro Gradski štab za obranu od elementarnih nepogoda održao je sastanak s predsjednicima općina užeg gradskog područja. Kako je u to vrijeme

izgledala situacija u Zagrebu? Iz izvještaja pojedinih predsjednika i drugih rukovodilaca službi spasavanja može se zaključiti da je voda zaustavljena uglavnom na liniji

Ulice proleterskih brigada i Ulice Rade Končara. Teža situacija jedino je na jugoistočnom području, gdje je morala biti evakuirana i Sava. Manje poplave nastale su i u dijelovima Zagrebačkog vjesalja, ali je usklađena roba, uglavnom elektromotori i secer, pravovremeno sklonjena.

Stanovništvo iz poplavljenih područja većim dijelom je sklonjeno. Jučerašnji manjak čamaca danas se ne osjeća, jer služba spasavanja raspolaže s nekoliko stotina čamaca. Međutim, zbog neodgovornog raspolaganja ovim važnim sredstvima, njih još uvijek nedostaje na pojedinim mjestima, a s druge strane nađeno je i više napuštenih čamaca.

(Nastavak na 7. strani)

Šteta je ogromna

Izjava dra Bakarića za »Vjesnik« i »Politiku«

— Zagreb je zadesila najveća poplava u njegovoj pisanoj historiji. To je ujedno i najveća elementarna katastrofa u pogledu materijalne štete koju je pretrpio ovaj grad.

To nam je sinoć po dolasku iz Zagreba u Beograd, na Surčin-skom aerodromu, izjavio sekretar CK SKH dr Vladimir Bakarić na pitanje o dimenzijama katastrofe koja je zadesila glavni grad Hrvatske.

Dr Bakarić rekao je zatim da je u Zagrebu poplavljeno područje na kome živi više od 180.000 stanovnika i da je u većoj ili manjoj mjeri oštećena trećina svih stanova u Zagrebu. Katastrofa

je zadesila uglavnom četvrti grada u kojima pretežno žive industrijski radnici.

Sekretar CK SKH dodao je da se i ovaj puta pokazala zadržavajuća solidarnost svih građana Zagreba i da je Armija, po svom običaju, bila veoma aktivna u borbi s vodenom stihijom.

Dr Bakarić izjavio je da je pomoć ponudena od Ljubljane,

Beograda i niza drugih gradova u zemlji. Po njegovom mešljenju zasad je teško preciznije tvrditi o kakvoj se šteti radi. U svakom slučaju šteta je ogromna.

Dosad identificirano šest žrtava

ZAGREB, 27. listopada — Nabujala Sava nije nanijela samo materijalne štete. Danas su pronađene prve žrtve. Iz Gradskog štaba za obranu od elementarnih nepogoda doznali smo da su u svojim stanovima pronađeni utopljeni ANKA ROGIĆ, stara 67 godina, Knežića 48; KATARINA HOJNIK, stara 65 godina, Prozorska 5; MATILDA DRNULC, stara 77 godina, Miramarska 134; FRANJO LUPIC, star oko 55 godina, Petruševac b.b.; PEPIĆA ČAVLEK, stara 37 godina i njena kćerka VESNA ČAVLEK stara dvije godine sa stanom u Radničkoj cesti 284.

Nije isključena mogućnost da će konačni broj žrtava u ovoj katastrofalnoj poplavi biti još veći, jer mnoga područja koja su još uvijek pod vo-

dom, nisu u potpunosti istražena.

D. F.

Plansko i organizirano uklanjanje posljedica

Grupa stručnjaka koje je danas formirao Republički štab protiv elementarnih nepogoda imaju zadatak da u toku utoraka predlože neposredne zadatke i utvrde potrebe u mehanizaciji i u raznom materijalu.

Sastanak je vodio predsjednik Štaba general-major Stanko Naletilić a prisustvovali su Miko Špiljak, predsjednik Izvršnog vijeća Sabora i Pero Pirker, predsjednik Gradske skupštine grada.

Dogovoreno je da svaki reosor (gradski i republički) već neprekidno suraduju od trenutka nepogode i u svom djelokrugu poduzimaju sve mjere potrebne za što skoriju normalizaciju prilika u gradu i republiku.

Grupa građevinskih i komunalnih stručnjaka ocijenit će i predložiti kako organizirati odjevanje vode s poplavljenih područja, pročistiti ulice i ceste, osposobiti oštećene mostove itd. Upravo u ovom dijelu posla bit će najviše teškoća, jer se u poplavljenom dijelu grada nalaze mnoga građevinska po-

sposobljen. Ova će grupa već danas znati koliko treba i kakvog materijala, koliko bagera, crpki, itd. Republički štab, koji je iz Beograda, Ljubljane, Skoplja i drugih gradova primio ponude za pomoć, već je noćas zamolio da se raspoloživi materijal i mehanizacija evidentiraju. Tako će Zagreb tek kad bude tač-

(Nastavak na 7. strani)

Pomoć Saveznog izvršnog vijeća

Marin Cetinić i Vojin Lukić izjavili su da teška nesreća koja je zadesila Zagreb nadmašuje sve predodžbe koje su o njoj imali

ZAGREB, 27. listopada — U Zagreb su jučer stigli savezni sekretar za saobraćaj i veze Marin Cetinić i savezni sekretar za unutrašnje poslove Vojin Lukić. Odmah po dolasku Marin Cetinić i Vojin Lukić uputili su se u Gradski štab za obranu od elementarnih nepogoda da se informiraju o stanju na ugroženim područjima i o poduzetim mjerama za spasavanje postradalih.

Poslije toga oni su u pratnji predsjednika Skupštine grada Pere Pirker, republičkog sekretara za unutrašnje poslove Uroša Slijepčevića i general-

majora Stjepana Kučića više od pola sata vojnim helikopterom nadletjeli poplavljeni područje od Podusuda do Ružice.

(Nastavak na 7. strani)

Mobilizirati sve snage

Izjava Mike Tripala za »Vjesnik« i RTV-Zagreb

Na molbu redakcije Radio-televizije Zagreb i »Vjesnika« sekretar Gradskog komiteta SK Zagreb Mike Tripalo dao je sljedeću izjavu:

Upravo dolazim sa sastanka rukovodećeg političkog aktiva grada, koji je tek sada bio u stanju da približno ocijeni svu veličinu katastrofe i iskušenja koje su Zagreb i njegovi građani kroz posljednja dva dana proživljavali. Na tom sastanku bili smo u stanju konstatirati da je područje koje je poplavljenost nastanilo 183.000 stanovnika i da je na tom području 35 posto od ukupnog stambenog fonda grada Zagreba. Oko 40.000 ljudi bilo je prisiljeno da u protekla dva dana napusti svoje domove, od čega su se tri četvrtine smjestili kod svo-

jih prijatelja, znanaca i poznanika. Po onom što dosad znamo čini se da će blizu 10.000 stanova biti onesposobljeno za daljnje stanovanje. Šteta koja je nanesena ovom katastrofom u Zagrebu je to veća što je 65 posto od ukupne građevinske operativne i industrije građevnog materijala postradalo na tom području, da je nanesena velika šteta na 28 značajnih industrijskih poduzeća, da su poplavljeni sve škole prvog i drugog stupnja na Trnju, Trešnjevci i Remetincu, da je velika šteta nanesena zgradama i uredajima nekoliko fakulteta, Radničkom sveučilištu i na studentskim domovima u kojima sada ima 4000 ležaja.

Sve nas je to pogodilo to više što se radi o području na kome uglavnom stanuju

radni ljudi Zagreba, na kome stanuje radnička klasa zaposlena na našim najkrupnijim i najznačajnijim industrijskim poduzećima. Međutim, s olakšanjem možemo reći da veće žrtve i veća nesreća nisu zadesile naš grad upravo zbog prisobnosti, požrtvornosti i divne ljudske solidarnosti koje je na svakom koraku doživljavala i nastavlja. Ljudi su stavljali u opasnost svoje živote da bi pomogli svojim drugovima i svojim sugrađanima.

Za ova dva dana imali smo prilike da s divljenjem promatramo i zajedno učestvujemo s građanima u spasavanju ljudskih života i imovine. Imali smo prilike da se uvjerimo u veliku poštivost jedinica naše Armije, omladine, studenata, pripadnika naše zdrav-

(Nastavak na 7. strani)

Solidarnost

Teško bi bilo, bolje reći nemoguće, svrstati čak i u neke kategorije sve one primjere međusobne ljudske solidarnosti koje smo imali prilike vidjeti ili osjetiti za posljednjih 48 sati otkako naš grad proživljava izvanredno teške časove.

Spomenući nešto, ispuštiti stotinu drugih stvari bilo bi nepravedno. Zašto posebno pisati o onom šoferu taksija kojeg su na uglu Ulice Rade Končara i Gorjanske jučer zaustavili građani kako bi prevezao neku bosonogu ženu spašenu s tavana jedne od kuća? Razumije se da ju je prevezao, a kad je njezin otac izvodio listicu da plati, šofer se naprasito uvrijedio. Pitam se zašto posebno spominjati jedan takav primjer, kad ih ima stogaset, na svakom koraku? Zar možda samo zbog toga što u našoj svijesti taksista ne možemo zamisliti, a da ne uzima novac?

Gdje su onda stotine drugih primjera, gdje su podvizi vatrogasaca,

osoblja Stanice za hitnu pomoć koje je bez prekida radilo 52 sata, gdje su milicionari, vojnici, liječnici, svi oni koji ne sklapaju oči već treću noć?

Gdje su onda, na kraju krajeva, uopće građani Zagreba koji su u najtežim trenucima pokazali izvanredno visoku svijest i hladnokrvnost? Nigdje panike u onom »klasičnom« smislu do kakve kao po pravilu dolazi u sličnim situacijama. Svuda samoodricanje i disciplina, strpljivost, mirno podnošenje i najtežih situacija i neizvjesnosti. Posvuda, na svakom koraku, čim to prilike dopušte i voda se malo povuče, samo jedna ambicija: što prije sve srediti, osigurati kako tako normalan život, olakšati muke djece, ženama, bolesnima. Promatrao sam jučer na auto-putu kod Mosta slobode kako nevjestiti šoferi zagibljaju svojim automobilima i autićima u vodu pa ne mogu dalje. Odmah su u pomoć prisakali obližnji stanovnici ne mareći za vodu, za cipele, za odijelo. U takvim momentima za svakoga je, čini se, biološna i osnovna pomoć, spasavati sve,

pa čak i ne uvijek popularne automobile i automobile.

Sve je to tek bljedilo nabrajanje. Život Zagreba pisao je za posljednja dva, dva i po dana, međutim, strahnice svoje velike solidarnosti. Ta solidarnost bit će idućih dana stavljena na novu kušnju. Kako se život počinje normalizirati, tako se javljaju novi problemi: opasnost od epidemije naći će se nekako u prvom planu, a poslije nje stotine drugih brigi sručit će se na naše glave.

Njih ćemo prebroditi samo uz disciplinu, onakvu disciplinu kakvu smo već pokazali i kakvu ćemo pokazati pridržavajući se svega onoga što će idućih dana biti potrebno kako bi se naš grad sačuvao od još težih udara.

Nitko ne sumnja u tom pogledu u Zagrepcane, njihovu solidarnost i disciplinu. I meni, dragi moji čitaoci, i svima vama, vjerujem, osobito u ovo vrijeme velikog iskušenja posebno je drago, posebna je čast što smo građani upravo takvog grada kakvim se opet jednom pokazao Zagreb.

Embargo 11

Zabilježeno jučer ...

...i danas

S Trešnjevke se voda povlači

Evakuirano 3500 osoba

S Trešnjevke, iz naselja Jaruna, Rudeš, Ljubljana, i ulice s obe strane Auto-puta Zagreb-Beograd, voda se povlači. Veće količine zadržale su se, međutim, u svim udubljenjima između saobraćajnica, na dvorištima i otvorenim površinama i nema izgleda da se odavle povuče prije nego vodostaj u kanalima toliko padne da voda počne normalno otjecati. Zato je prvi zadatak da se prokrče odvodni putevi.

Uzdignuti auto-put, koji je neko vrijeme štiti prodor vode na područje Trešnjevke, do Ulice Rade Končara, sada predstavlja prepreku vodi, koja je ipak prodrila, da se povuče natrag prema Savi. Područje oko općinske zgrade na Trešnjevki i čitav potez od Ulice Rade Končara do Savske ceste i prema Savi još uvijek je pokriven metar i više dubokom vodom.

Kako se voda povlačila s povišenih dijelova i saobraćajnica na području naselja Rudeš i okolnih ulica, stanovnici su dolazili da vide mogu li u svoje kuće i kućolika je prouzrokovana šteta. Za sada na tom području nema žrtava, a srušeno je svega nekoliko manjih zgrada i pomoćnih gospodarskih zgrada. Voda je, međutim, prodrila u sve stanove, ovisno o visini terena, i do nivoa prvoga kata.

U pojednim kućama još uvijek ima stanara koji su protekle dvije noći proveli na tavanima i tek u utorku ujutro u čamcima i na prućnim splavima izlaze na suha mjesta. Jedno od tih mjesta je i dio Auto-puta Zagreb - Beograd, koji je još u toku ove noći na području od Rudeša prema Savskoj cesti bio pod vodom. Auto-put, međutim, ni sada nije prohodan za motorna vozila, jer se oko 200 metara od tramvajске remize prema Podsusedu, urušio jedan mostić i na kolniku je stvorena oko 2 metra široka pukotina. Pješački promet odvija se po hodnicima sa strane, koji su ostali čitavi.

CITAVU NOĆ VODILA SE BORBA

Borba s vodom na području poplavljenog dijela Trešnjevke, koja je u toku prethodna dva dana, uz Trnje najviše stradala, nije prestajala čitavu prošlu noć. Počevši od Samoborske ulice, koja je prema sjeveru predstavljala prvu prepreku saobraćajnicu, iz podrumskih prostorija i skladišta čitavu noć crpke su izbacivale vodu. Tako su i radnice "Serum zavoda" iz Kalinovice čitavu noć i jučerašnje poslije podne vodili borbu za srovine i preparate u skladištu na Samoborskoj cesti koja su podigli na više pola, pazeci da voda u podrumu ne dostigne veći nivo od 2 metra.

Kod Bastijanove ulice u blizini tvornice "Rade Končar" dežurne ekipe čitavu noć pazile da se voda koja je lagano prodirala preko nasipa iz potoka Črnomerac ne prelije u većim količinama na kraj zapadno od tvornice "Rade Končar". Dežurne ekipe radile su i u samoj tvornici. Iz podruma se čitavu noć ispušavala voda da se spasi živuće namirnice za radnički restoran, a ugrožen je bio i Istraživački institut, pa ni tamo crpke nisu prestajale s radom. Postrojenja i hale tvornice "Rade Končar" voda, međutim, nije ozbiljnije ugrozila, pa nema ni većih šteta.

Neke ulice na Ljubljani već su prohodne za pješačke i motorna vozila, ali u većini podrumskih prostorija još uvijek se nalazi voda koja stanovnici izbacuju prućnim sredstvima. Slično je u ulicama na lijevoj strani auto-puta, dok na desnoj strani, gledajući prema Beogradu, većina prizemnih kuća još se uvijek nalaze od prozora u vodi.

MAKSIMALNA PRIBEŠNOŠĆ

Na čitavom ugroženom području s kojeg se voda polaganom povlači čitavu noć i u toku današnjeg dana dežuraju patrola Narodne milicije, Armije i sanitarnih organa da po potrebi pruže pomoć i spriječe eventualne neredne. Na čitavom području, osim u manjem broju kuća koje su priključene na vodovodnu mrežu, otežano je snabdijevanje vodom. Još noćas na tom i drugim poplavljenim područjima ob-

Poplavljeni »Na-Ma« na Trešnjevki

Vijesti s Trešnjevke ohrabruju: danas do 12 sati na području Rudeša voda je manja za 120 centimetara, u Jarunu pala je oko 80 centimetara, a u ulicama od Nehajske do Gorjanske za svega 40 centimetara. S poplavljenog i ugroženog područja Trešnjevke evakuirano je 3500 stanovnika. Prema podacima kojima raspolaže Općinski štab za obranu od elementarnih nepogoda u trešnjevčankim kućama ima još oko 5000 ljudi. Sada je najkritičnije stanje na području Knežije.

Dok ovo javljamo spasavaoci — građani, pripadnici JNA, vatrogasci, omladina i službenici Narodne milicije ulažu sve napore da bi spasili Trešnjevčane na ugroženom terenu. Služba spasavanja dobro je organizirana. Međutim, još uvijek nema dovoljno čamaca da bi se svima priteklo u pomoć.

24 sata na tavanu

Automobili i kamioni danas oko podne prvi put su iz Ulice Rade Končara prošli Nehajskom ulicom do auto-puta. Među onima koji se prošle noći našli u kritičnoj situaciji, u borbi s vodenom stihijom bio je i 58-godišnji penzioner Ante Paronovi iz Brnjske ulice broj 10. On kaže: jutros oko 5 sati spasio me je sa čamcem i izvukao me iz tavan-skih dasaka. Mislio sam da više nikad neću ugledati svijetlo dana. Nepomično sam ležao 24 sata u potkrovlju i ispod mene bila je samo voda. Sada su me uputili u prihvatilište u osnovnu školu na Selskoj cesti. Moram potražiti i liječničku pomoć. U susjednoj kući još je ostalo petoro ljudi na tavanu.

U Nehajskoj ulici danas su radnici komunalnog poduzeća »Novi put«. Na isto mjesto kamionom ZG 230.25 stigla su i dva omladinca: Rade Cvjetičanin i Ratimir Marić, pioniri Đakog doma Drvnottomičke škole u Omišskoj ulici 2. Evo njihove priče: Svi pimoći i stanari (oko 150 ljudi) sinoć su napustili prostorije. Međutim, ostale su stvari. Danas smo pokupili samo odjevne predmete. Kad kupimo hranu, vratit ćemo se ponovno u dom. Čuvat ćemo inventar.

Na isti prizor naišli smo i u Sokolgradskoj ulici. Vatrogasac Vinko Horvat upravo je sa svojom ekipom spasio desetak ljudi, uglavnom zaposlenih u tvornici »Mega«, a Edvard Husin, elektrotehničar, jednim je čamcem otpremio hranu i vodu stana-rima Sokolgradske koji su još uvijek na tavanima prizemnica. Nekoliko građana Čapljijske ulice sakupilo je više tisuća dinara dobrovoljnog priloga, kupilo hranu i poslalo je susjedima koji još nisu evakuirani. Među spasavaocima ima naj-više omladine. Rudi Drvenkar spasio je prodavačicu

novina koja je bespomoćno sjedjela na jednom plotu na Savskoj cesti.

Glavna teškoća neod-ziv

Dežurni službenik 11. stanice Narodne milicije, stariji vodnik, Mladen Sevo kaže: Kad bi bilo više čamaca, lakše bi se interveniralo. Ljudi traže pomoć. Svi milicioneri su na poslu. Neki su zajedno s građanima odsjeđeni već 24 sata.

Imate li nešto poručiti građanima?

— Olakšali bi stanje kad bi se sami udaljili iz kuća koje su u kritičnoj situaciji. Međutim, moram reći da je bilo i onih koji nisu htjeli napustiti domove kad su ekipe spasavalača stigle, pa nam je to poremetilo akciju.

Rade Končar« spasan

Obrambeni obruč koji su u ponedjeljak postavili radnici »Rade Končara« i pripadnici Jugoslavenske narodne armije zaustavilo je nalet vode. Zagrebačkoj tvornici »Rade Končar« prijela je katastrofa. Stanje je danas normalizirano. Voda se povukla. To nam je izjavio Ante Strčić, član Općinskog štaba Trešnjevke, a zatim dodao: »Od radnih organizacija prema današnjim informacijama stradala je tvornica obuća »Simečki« na Dužicama. U proizvodnim pogonima voda je još uvijek više od jednog metra.

U akciji 10 čamaca

U Općinskom štabu kažu da je stanje veoma kritično na Jarunskoj obali. U akciji spasavanja i dopremi hrane sudjeluje 10 čamaca. Među spasavaocima zatekli smo i Ivana Kovača, sindikalnog funkcionera Trešnjevke, koji stalno obilazi ugroženi teren. On je u utorku ujutro s vojnicima spasio ženu sa troje djece iz jedne kuće na Jarunskoj obali. Žena je bespomoćno čekala s novorođenččetom starih svega 4 dana, sa djetetom mlaštanom od 2 godine. U susjedstvu bilo je oko 200-300 ljudi koji su čamcima prevezani na cestu, a zatim automobilima u prihvatne stanice.

Uništene namirnice u »Nami«

Podzemna voda u ponedjeljak je napunila skladišne prostorije trešnjevčke robne kuće »Na-Ma«. Trgovci su pokušali spasiti što se spasi, ali su uspjeli spasti više od dva metra, prema procjeni. Izvučeno je svega 6 posto količine robe. Najprije se spasavao šećer, brašno, televizori, štednjaci i hladnjaci, a ostalo je suđe, galanterijska roba, konzerve i boce s alkoholnim i bezalkoholnim pićima. Prizemlje robne kuće danas je osposobljeno. Popisana je uništena roba i poslije procjene komisije potrošači će moći kupovati namirnice u ovoj zgradi. Prema današnjim informacijama »Na-Ma« će biti otvorena od sutra od 8.30-13.30 sati.

M. SIGETIĆ

Veliki razmjeri katastrofe

Konferencija za štampu predsjednika Skupštine grada Zagreba Pere Pirker

ZAGREB, 27. listopada — Neposredno nakon obilaska poplavljenih područja i mjesta gdje su smješteni evakuirani građani predsjednik Skupštine grada Zagreba Pero Pirker vodio je u utorko oko 22 sata razgovor s domaćim i stranim novinarima.

Predsjednik Pero Pirker na početku razgovora rekao je da situacija ulijeva optimizam, da se voda povlači i da će se vjerojatno za nekoliko dana potpuno povući u svoje korito. Međutim, on je upozorio na novu opasnost. Velikim naloženostima stihije u noći od nedjelje na ponedjeljak probili su dijelovi normalnog savskos nasipa, a to znači da i manji porast vodostaja može izazvati poplavljenje.

Na pitanje o broju evakuiranih ljudi, Pero Pirker je odgovorio da se tačan broj ne zna. Naime, mnogo je ljudi iz poplavljenog područja otišlo i smjestilo se kod svojih prijatelja i znanaca u Zagrebu i okolici. Prema nekim procjenama, evakuirano je oko 40.000 ljudi.

Na pitanje o eventualnoj procjeni štete, Pero Pirker je izjavio da je zasad još nemoguće izvršiti procjenu, ali je iznio neke podatke koji mogu donekle ilustrirati razmjere katastrofe. Na području koje je poplavljeno živi nešto više od 180.000 stanovnika. Stambeni fond Zagreba iznosi oko 130.000 stanova, a već je moguće reći da je 35 posto tog stambenog fonda poplavljeno.

Skopljie Zagrebu

Skopljie, 27. listopada

— Povodom katastrofalnih poplava koje su zadesile Zagreb i ostala područja Hrvatske predsjednik Gradske skupštine Skoplja Blagoja Popov uputio je predsjedniku Gradske skupštine Zagreba Peri Pirkeru telegram u kome se, pored ostalog, kaže da u trenucima teških iskušenja građana Zagreba, građani Skoplja, upućuju najtoplije simpatije sa željom da pruženu pomoć u ovim teškim momentima koji su zadesili grad i republiku Zagrepcinima prime kao izraz bratske solidarnosti Skopljancima.

Osigurano izlaženje 'Vjesnika' i 'Večernjeg lista'

U ponedjeljak na večer u zagrebačkim novinskim kioscima pojavili su se primjerci jednog neobičnog jedinstvenog lista. U zaglavljenoj noći dva naslova: »Vjesnik« i »Večernji list«.

U ponedjeljak na večer u zagrebačkim novinskim kioscima pojavili su se primjerci jednog neobičnog jedinstvenog lista. U zaglavljenoj noći dva naslova: »Vjesnik« i »Večernji list«.

U ponedjeljak na večer u zagrebačkim novinskim kioscima pojavili su se primjerci jednog neobičnog jedinstvenog lista. U zaglavljenoj noći dva naslova: »Vjesnik« i »Večernji list«.

U ponedjeljak na večer u zagrebačkim novinskim kioscima pojavili su se primjerci jednog neobičnog jedinstvenog lista. U zaglavljenoj noći dva naslova: »Vjesnik« i »Večernji list«.

U ponedjeljak na večer u zagrebačkim novinskim kioscima pojavili su se primjerci jednog neobičnog jedinstvenog lista. U zaglavljenoj noći dva naslova: »Vjesnik« i »Večernji list«.

»VJESNIK« — POD VODOM: SKLADIŠTE PAPIRA, DONJI DIJELOVI ROTACIJE, CINKOGRAFIJA, TELEFONSKA CENTRALA, KOTLOVNICA, REDAKCIJE »VEČERNJI LIST« I »SPORTSKA NOVOSTI«, LJUBAČIČIĆA DVOVA I VEĆI DIO KANCELARIJSKOG BEORZORA

Ulice su postale kanali

Snimci: Z. GRČMAN, V. ZEČKOVIĆ

Savska cesta južno od Ulice Proleterskih brigada još je uvijek pod vodom (gore)

Samo jedan od dramatičnih trenutaka. Iz kuće koja je preplavljena pripadnici JNA i mnogi drugi građani pomogli su da se spase ove dvije žene (desno)

Kroz prozor u prizemlju ove višekatnice u Milljackoj ulici ljudima je dodavana hrana. U ovoj kući nijedan stan nije poplavljen, voda je ušla samo u podrum koji su iznad zemlje i na tridesetak centimetara približila se podzemlja

Citav predio zapadno od Držićeve ulice, između auto-puta i nasipa Trnjanska Savica voda je preplavila još u ponedjeljak poslije podne. Iz kuća se može izaći jedino čamcima. Naporan posao izbjavljanja ljudi i donošenja hrane najvećim dijelom preuzeli su pripadnici JNA

Vatrogasne ekipe nejednom su u ovim dramatičnim danima spašavali ljude i s krovova poplavljenih kuća

Kallerovo šetaliste također se našlo pod vodom.

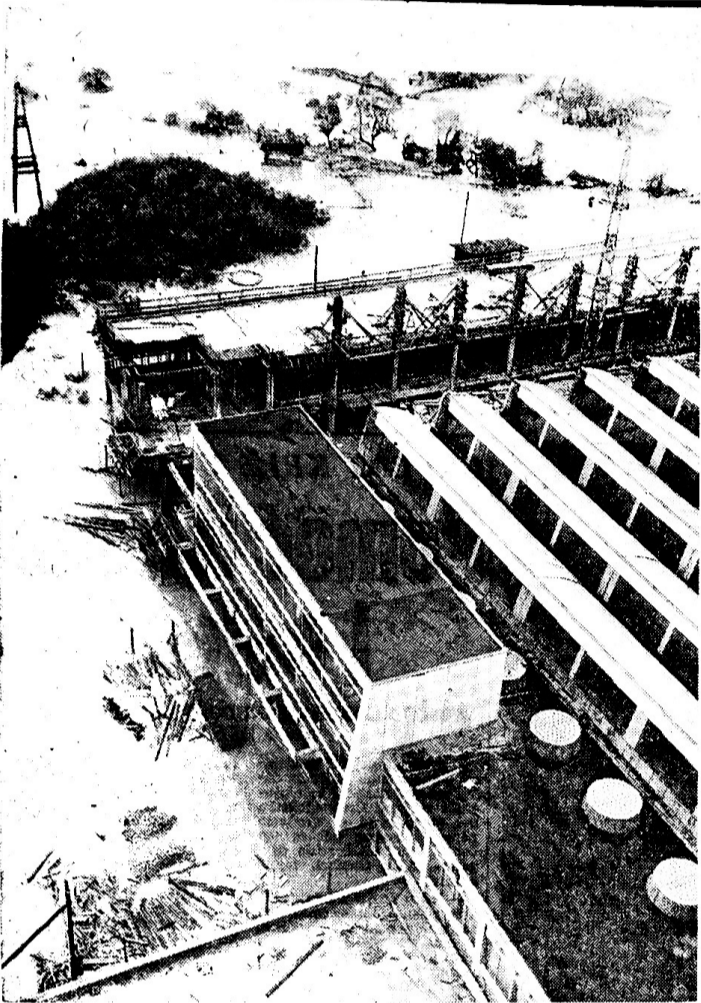

Kad se više nije moglo kroz vrata, ljudi su se pred vodom spasavali i kroz prozore. Kamera našeg reportera zabilježila je spasavanje dva dječaka

Ovakav pogled na poplavljeno studentsko naselje pruža se s »Vjesnikova« nebedera

Pomoć stiže čamcima

Ovako sada izgledaju hale »Vjesnika«

Auto-putom su danas prolazila vozila, iako je voda proljevala cestu.

Jedan od čestih prizora u južnim dijelovima grada

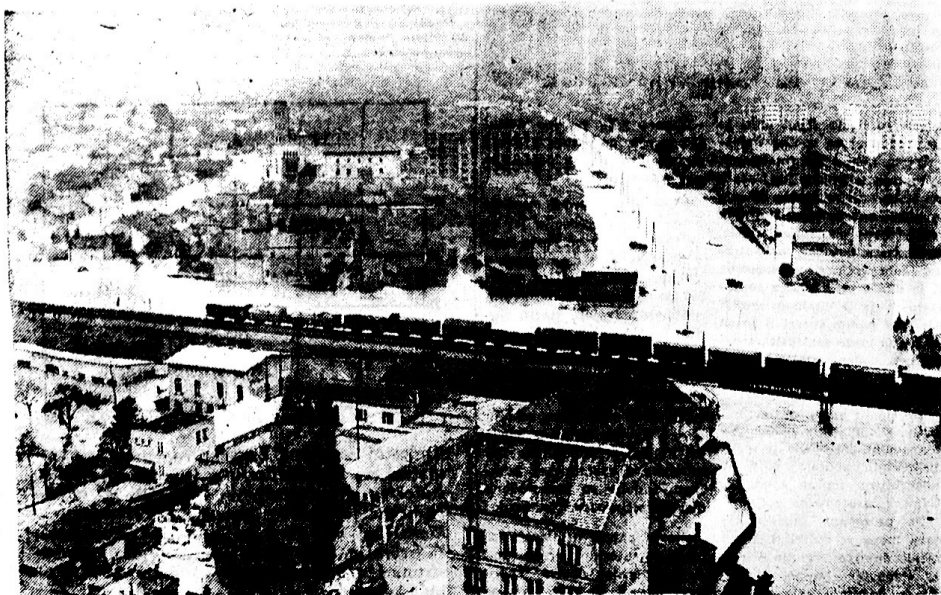
Čamac se približio poplavljenoj kući da bi evakuirao ugrožene građane

Mnogi su se snažili kako su najbolje znali

Improvizirani viseći mostovi na Fallerovom šetalištu

Auto-put Zagreb—Ljubljana, Savska cesta i mnoge druge više ne izgledaju kao ulice

Pripadnici JNA već mnogo sati čamcima spašavaju ugrožene građane u poplavljenom području

U svitanje najtužnijeg dana

Još u noć od subote na nedjelju počele su prve dojave komandnom centru Vatrogasne brigade u Zagrebu. Oko 3 sata ujutro stigao je poziv iz sela Gmajne, nedaleko Kumrovcu. Desetak kuća u tom mjestu bilo je potpuno poplavljeno, a njihovi stanovnici spasili su se bježanjem na krov. Već prva intervencija te noći dala je naslutiti što donosi slijedećih 24 sata.

Dok se još vodila borba s vodenom stihijom kod Kumrovcu, i zagrebačko područje počelo je ugrožavati podivljala bujica. Već u 7 sati u nedjelju ujutro stigao je prvi poziv za intervenciju kod Jankomirskog mosta, gdje je nabujala voda prešla preko autoputa. U toku čitavog dana ekipe su se borile protiv vodene stihije. Međutim, u predvečerje morale su kapitulirati pred bujicom. Na dva mjesta voda je probila nasip i saobraćaj na auto-putu kod Jankomirskog mosta morao je biti obustavljen. Na samom kolniku nalazilo se više od 60 centimetara vode.

Dok se jesenja večer, popravana kišom, počela spuštati nad gradom, mutna brza voda sve je jače izjavila na području Jaruna, Jaranske Grane, Vrbanovog Puta, Rudeša i drugih dijelova zapadne periferije grada. Tačno u jedan sat ujutro naš se automobil zaustavio

na potopljenom auto-putu. Ne možemo nastaviti dalje. Probijamo se teško sa čamcima.

Noćnu tišinu prilikom česti uzvici ljudi koji s tavana svojih kuća traže pomoć, jer je voda već doprla do njihovih stanova. Nije bilo dovoljno čamaca da se pritekne svima u pomoć, ali kada se začuo krik: »Pomozite, ovdje je rodilja«, tri muškarca napustila su čamac koji je upućen na mjesto odakle se čuo ženski vrisak.

Bila je to Ana Horvat, koja je prvi put u životu trebala do pomoći majka. Bolovi su već započeli i trebalo ju je što prije otpremiti na sigurno mjesto. Njen sinčić ili kećerica zaista će biti rođeni u najkritičnijem trenutku našeg grada. Zahvaljujući zalaganju članova Vatrogasne brigade koji su uložili krajnje napore da dođu do kuće odakle je tražena pomoć, buduća majka je unesena u čamac i otpremljena na sigurno mjesto.

Sličnih intervencija bilo je bezbroj.

U svitanje najtužnijeg dana ove godine za naš grad, prizor koji se pružao na poplavljenim područjima, bio je zaista stravičan. Tek sada, u prvom jutarnjem sivilu, mogle su se vidjeti posljedice vodene stihije koja je gotovo 24 sata harala ovim područjem. Na stotine spasavalaca probija se mutnom vodom do poplavljenih kuća.

Dramatično spasavanje u Mrežničkoj ulici. Voda je probila obrambene nasipe u Savskoj cesti i prodrla u tihe ulice. Omladinci s Martinovke spasavali su iz poplavljenih kuća i stare i mlade. (Snimio: G. LEDIC)

HITNA POMOĆ: Bez poremećaja u redovnoj službi

U kritičnoj noći od 25. na 26. listopada ekipe stanice za hitnu pomoć sa svojih 25 automobila evakuirale su s poplavljenog područja 1000 osoba.

— Ozlijeđenih nismo imali osim nekoliko davljenika kojima smo odmah pružili pomoć — izjavio nam je 26. listopada u 9 sati ujutro ravnatelj Stanice za hitnu pomoć, Ivo Pirker. — Čitav stacionar nam je pun, a organizirali smo i prihvatnu bolnicu sa 70 kreveta u Grgurovoj ulici. U vrijeme dok smo razgovarali s I. Pirkerom, 14 kola i 10 liječnika nalazilo se na terenu.

— Je li u ovoj teškoj nesreći, koja je zahvatila naš grad, stanovništvo najgrožnjenijih gradskih područja ostalo neosigurano?

— Naša akcija spasavanja nije bila ni najmanje narušena redovne službe. Funkcionirala je kao u redovnim prilikama. Na svaki telefonski poziv naših građana bili smo na mjestu gdje je trebalo intervenirati.

— Za vrijeme evakuacije gdje je bilo najkritičnije?

— Na krizinu Horvaćanske i Savske ulice i na gradsku općina Crnomerec i Trešnjevka. R. S.

Gdje su nekad bili pločnici

Svi pitaju samo jedno: raste li voda ili opada

Pod podvožnjakom na Savskoj cesti, tačno pred kućom koja nosi broj 30, stotinjak metara daleko od Studentskog centra, na samom prilazu koji vodi u centar Zagreba, zaustavljena

je bujica nasipom podignutim od vreća ispunjenih pijeskom. Mutna voda s naplavinama utvara daleko od Studentskog centra, na samom prilazu koji vodi u centar Zagreba, zaustavljena

je bujica nasipom podignutim od vreća ispunjenih pijeskom. Mutna voda s naplavinama utvara daleko od Studentskog centra, na samom prilazu koji vodi u centar Zagreba, zaustavljena

je nesreća trga iz sna. Mnogi nisu vjerovali svojim očima. Stanice za hitnu pomoć. Ispred njih u bijelim ogrtačima službenici stanice Ivan Bezjak i Ivan Novoselec, zajedno s ostalima bez riječi gledaju rijeku koja je preplavila Savsku cestu.

Vozač kola Stanice za hitnu pomoć Ivan Bezjak od nedjelje uvečer je za volanom i sa strepnjom čeka tko će biti preko naplavljenih površina prenesen da mu pomogne, da ga otpremi do bolnice.

Grad je prešao u napad

Duga, beskonačno duga noć. A ipak to je bio samo trenutak. Tama je ljudskim dramama dodavala još jedan čin: spasiti život. Sava nije više bila rijeka. Stizao je potop. Ljudi su mu se suprotstavljali svojim slabim snagama. Žutu, prljavu i zlu vodu ujedinih rijeka i bezbroj pritoka krotili su vrecama namijenjenim brašnu, a napunjenim pijeskom.

Pričalo se samo o centrimetrima. O jednom stravičnom rekordu vodostaja. Rekord iz 1933. godine je oboren. Sava prijatelj jednog grada mučki je zaskočila i otela ljudima uz njene obale ne samo jednu mirnu, običnu noć već i to pod nogama. Penjala se u koritu, izvirala kroz podzemno žilje pritajenih voda klobučala na tisuću mjesta, napadala kako je stigla, frontalno i podmulko.

Uzbudeni glas preko tranzistora bio je jedini zvuk kišne noći koji je pratio huk podivljale rijeke. Vijesti, upozorenja, pozivi, centimetri, auto-put naplavljen, prizemnice Rudeša i Jankomira dave se, vatrogasci, građani studenata, vrećice, pijesak, zakrpe na nasipima, dozivi iz mraka za pomoć, baklje utaknute u mulj, Zaprešić zove, Podsusedom teče nova rijeka i glode što zahvati, Veslačka ulica postaje

dio jezera, Savskom cestom kula žuta vodena traka i naplavljuje podrumske prostore. »Vjesnika«, električni vodovi ne izdržavaju, izviruju usamljene nastambe, žmirkaju svjetla, mnogo je tih zloglukih svjetionika... Čekamo svitanje. Zovemno dan u pomoć.

Spasiti život, izvuci dijete na ramenu, u zagrljaju, a toliko dragocjeni kubici stambenog mira, neka tonu, neka u sobama plove kreveti, stolice i još neotplaćeni televizori, ništa nije važno, cijena je goli život.

Svitanje pod nebom spuštenu gotovo nadohvat ruke otvriklilo je panoramu zla. Sjeverni dio grada i ne sluti kako će ga za srce ujesti pogled prema jugu.

Kamioni s bocama mlijeka otpočeli su svoj ponedjeljak. Sve pa i nestrpljivo čekanje na tramvajskim stanicama daje naslutiti ubičajeni početak jedne radne sedmice.

Život je promijenio svoj tok, jednako kao i bivša rijeka. Grad se svrstava u front. Isturilo je prsa potopu. On sada napada, jer to je najbolja obrana.

Škole prihvaćaju evakuirano stanovništvo. Kamioni, autobusi, bijela sanitetska kola, plava stajalica na milicijskim kolima, Armija, opet ona kao i uvijek, ona od svih poplava, potresa, oduvijek i od prošle noći...

Pada li i dalje kiša u Sloveniji? Pada. Ne pada. Stihlja

vođe pojačava gigantsku snagu, za svaki centimetar rasta, za jedan obični centimetar.

Kad bi barem nad nama jutro bilo makar malo plavo. Kad bi vjetrovi odvukli oblake, pomeli kišu!

Svi smo noćas stradali, do koljena, do grla.

Mnogo je siv ovaj ponedjeljak, ovaj rekordni ponedjeljak.

Svi smo tu. Uz branu, s lopatom, za volanom, do pasa u vodi, na čamcu, na krovu, na sjetnom Trgu Republike, svi smo tu.

Ne damo se. Istrajati ćemo. Vratit ćemo Savu u njezine tokove. A onda... onda ćemo opet biti svi tu da jedan ponedjeljak izvučemo iz mulja.

FRANE JURIC

Ako uskoro ne pronađem taj »Vjesnik«, može se desiti da me ne bude u sutrašnjem broju!

Škola - prihvatilište

U V zagrebačkoj gimnaziji u Klaićevoj ulici u ponedjeljak je bilo kao u danima rata. Umjesto da dođu u razred, učenici su došli u svoju školu da pomognu porodicama koje su u toku noći preseljene s poplavljenih terena.

Učionice su pune snuzdenih ljudi. Uplašene žene i zamišljena djeca sjede na mjestima gdje su do ovoga jutra mirno sjedili veseli dca.

Školske ploče na kojima su ostali zadaci i pitanja izgledaju u ovoj atmosferi čudno, kao da im tu nikada nije bilo mjesto. Panike nema. Odlična organizacija učinila je svoje: Direktor gimnazije Josip Mišić prvi je stigao u školu u ponedjeljak ujutro u tri sata. Pola sata kasnije počeli su do pristuži profesori i članovi omladinskog komiteta, liječnici i socijalni radnici.

Odmah je stvoren štab za pružanje pomoći.

Ljude koji su ostali bez krova nad glavom dočekala je prisno i toplo škola, prihvatili su ih pažljivo i s dubokim suosjećanjem svi od reda.

Učenici su postali pravi saobraćajci, učenice brižljive domaćice. Školska kuhinja pretvorila se u neobičan restoran. I stariji i najmlađi svojski se zalažu da što više ublaže nesreću koja je zadesila njihove sugrađane.

U učionicama siede žene koje su stigle da navuku samo papuče, djeca su obučena na brzinu. Mnogi su ostavili domove širom otvorene. Nikome ne pada na pamet da li je trebalo da zaključa, napuštenu kuću.

Čuje se samo jedno pitanje: raste li voda? U pitanju je strah, strepnja i nezvjesnost.

I drugovi iz štaba na to najviše misle i dogovaraju se što se u ovoj školi još može učiniti ako počne voda rasti, kako pronaći još mjesta da se ljudi prihvate.

Uvijek je ovdje dežuran jedan liječnik.

Uvijek će u ovim trenucima i na ovom mjestu biti dovoljno građana koji će sve pružiti svojim sugrađanima.

I dok se nevaliko otvaraju vrata na kojima su ispisani razredi, jer čovjek ne zna što bi rekao ljudima koji su smješteni čime bi ih utješio, hodnici su veoma živi. Upravo stiče nova pošiljka hrane koju šalju »Sljeme«, »Mosor« i »Lovački rog«.

Na sve se misli. Pomoć stiče najvećom mogućom brzinom.

B. MILACIĆ

U ovom mjestu voda dopire do vrha nasipa. Kamioni i autobusi kojima se prebacuju građani izgledaju kao amfibijske. Nekadašnjim pločnicima koji su nešto iznad ukazivana po gacaju ljudi. Voda im više ne koljena. Jedna domaćica sa zavješljenim ulazom i nade mještice ulazi u vodu kao da je oduvijek tako išla i bez riječi se probija kroz mutlavinu. Mišić samo na djecu koja čekaju, na ostavljenu kuću.

Svi gledaju samo jedno: da li voda raste ili opada. Jedan ženski glas kao da hrabri: »Kažem vam, raste! Ođ jutros gledam. Kući ne mogu. Jutros su na ovom mjestu plivala čepanice s nekoj drvljenika«.

Jedanaest je sati u ponedjeljak. Sve je više pojedinaca koji ulaze u vodu. Neki za sobom vuku plastične posude u kojima se nalaze namirnice.

Tko bi ikada i sanio da će se te posude pretvoriti u ovo jutro u male, neobične čamce na Savskoj cesti? S nasipa puca pogled na Savsku cestu na suvodnoj ulici i uličice. Nebo je sjedno, naježeno i tmurno, tamno. Zuta travnjačka voda razlila se kao jezero. Tamni krovovi i crni ređovi građana koji stoje bespomoćno na svim prilazima do kolih je voda stigla.

Jedan iz ekipe za spasavanje priča kako su izgledali ljudi koji

SAOBRACAJ SAMO U SJEVERNIM DIJELOVI GRADA

Ni zgrada ZET-a nije pošteđena od poplave. Odmah poslije ponoći voda je počela nadirati u spremišta i hangare poduzeca Mobiliziran. Sva tramvajska kola evakuirana su i sada — ni 88 — stoji na Mirogojskoj cesti. Saobraćaj se odvija, prema posljednjim obavještenjima na području Crnomerec—Maksimir—Dubrava. Slično je u autobusima.

Ako uskoro ne pronađem taj »Vjesnik«, može se desiti da me ne bude u sutrašnjem broju!

Gradski reporter

GRAD - MIRAN I GRAD - UZBUDEN

Zagreb se danas budio dojavom: jedni su iskakali iz prozora u novostvorena jezera u svom dvorištu, a drugi su (iz sjevernog dijela grada) mirno doslušali svoje budilice i krenuli...

Krenuli?

Kamo?

Moglo se Savskom cestom samo do Studentskog centra.

Podmukli potocići brazdaju svejednako škrapama željezničkog nasipa Zagreb—Ljubljana na kome stotinu ljudi u koloni više i hrli...

Hrli?

Kamo?

To se ne zna. Nitko ne zna jer se neprestano susreću ista lica koja bezglavo jure, viču i traže.

Jeste li vidjeli malog piavokosog dječaka?

Plać majke koja uzalud doziva gumeni čamac koji plovi po Sarengradskoj ulici, a upravo je doveo iz Kranjevićeve ulice, gdje se voda popela već do saobraćajnog znaka.

Međutim, veslači idu prema oknu koje je dopola poplavljeno. Iz okna petoro ljudi — maše.

Autobus iz Remetineca mijenja svoj pravac i dolazi ovoga puta preko Mosta slobode.

— Zaboga — plače žena s plavim rupcem — sve mi je pod vodom, a ja sam dva dana bila na svadbi.

U autobusu ni konduktori ne naplaćuju kartu. Svi nijemom zure u blatnu vodu koja sve više i više dostiže improvizirane nasipe, vrece s pijeskom.

Vojnici, do koljena u vodi, šutke rade.

Ni milicionera nema na ubičajenom mjestu: na raskršću Kačićeve ulice i Kršnjavoga uloga saobraćajca preuzeo je omladinac-dobrovoljac u plavim trapericama.

Red je stvoren. Privremeno. Jer, poneki automobilist koji hrli u susret svojoj rodbini ili poznanicima da ih spasa lako izgubi živce. I — juri...

Juri?

Kamo?

Može se samo do vode. A onda ostaje samo bespomoćno gledanje i — plač.

Plać postradalih je mnogo, a čamaca malo.

— I tko da sluša:

— Tamo su mi djeca! Molim čamac.

A u sjevernom dijelu grada?

Tramvaji, doduše, bez broja, klize ulicom Socijalističke revolucije i Illicom do zapadnog kolodvora.

Trgovine su — otvorene.

U tramvaju čak čujemo:

— Molim prijelaz za Savu.

— Izvolite, ali ne vjerujem da ćete daleko. Poplava je.

— Poplava??? — čude se ljudi kojima je ovo tek prva informacija.

U Kazališnoj kavani, polupraznoj, ljudi mirno srću crnu kavu.

U gostionici »Zagorcu«, u Frankopanskoj ulici — ljudi kartaju.

A na drugom dijelu grada spasavaju živote i — imovinu. U Illici — trgovine pune ljudi.

Na Trešnjevki — ulice pune batne vode i spasilaca.

Na Dolcu — ubičajeno cjenkanje za povrće.

Na Trnju — vapaji za jednu jedinu dasku.

Jer, čovjek se u nesreći i za slamku hvata.

D. JELINIĆ

KRITIČNI TRENUCI

Popodnevni izvještaj naših fotoreportera

Obavijest Zajednice za ceste

- Saobraćaj na Autoputu Zagreb — Beograd moguć počam od Zitnjaka.
- Prekinut saobraćaj Zagreb — Karlovac. Obilazni put za hitne slučajeve preko Zaprešića, Dobove na Brežice, zatim Autoputom do Sv. Nedjelje, pa na Rakov potok i Karlovac.
- Prekinut saobraćaj preko Autoputa Zagreb — Ljubljana radi poplave.
- Saobraćaj za Maribor otvoren na relaciji Varaždin, Borl, Ptuj.
- Saobraćaj između Krapine i Varaždina prekinut kod Žutnice. Obilazni put za Varaždin: cestom Bračak — Belec — Budinščina — Podrute ili Zlatar — Konjščina — Budinščina — Podrute.
- Zbog velikih poplava svi su mostovi uzduž Save isključeni iz saobraćaja.
- Pontonski most na Savi kod Jasenovca rasklopljen radi stalnog porasta vode, te je saobraćaj za Bosansku Dubicu obustavljen.
- U samom Zagrebu obustavljen je saobraćaj preko Mosta slobode i preko mosta kod Jankomira.

Popuno uništeni dio Auto-puta prema Ljubljani kod Jankomirskog mosta

Ivan Krajačić na poplavljenom području

Obavijesti i upute

● Zabranjuje se svim domaćinstvima i pojedincima na poplavljenim ili poplavom ugroženim dijelovima grada, koji se opskrbljuju vodom za piće i kućanstvo iz individualnih vodoopskrbnih objekata (ručne pumpe, zdenici i sl.) da se koriste vodom iz takvih objekata. Na tom području stanovništvo će se opskrbiti neophodnim količinama pitke vode iz auto-cisterne koje će redovno obilaziti poplavljena ili ugrožena područja. Na onim područjima gdje auto-cisterne ne mogu proći, vodu treba prije upotrebe prokuhati, odnosno dezinficirati preparatima klora koje će dijeliti osoblje zdravstvene službe.

● Pozivaju se sva ostala kućanstva na poplavljenom području grada, koja su priključena na javnu vodovodnu mrežu, da omoguću opskrbu vode za piće susjednim domaćinstvima.

Iz Republičkog štaba za obranu:

● Glavni zadatak svih štabova za borbu protiv elementarne nepogode ostaje i dalje evakuiranje preostalog dijela stanovništva iz ugroženih područja.

● Skladišta Zagrebačkog kolodvora su preopterećena i pozivaju se privredne organizacije da redovito odmah preuzimaju svoju robu. Opremati samo najhitnije pošiljke.

Iz Gradskog štaba za obranu:

● Obavezno je da sve obrazovne i odgojne institucije, predškolske ustanove, sve vrste škola — osnovne, gimnazije, stručne, školski centri, više, visoke škole, akademije i fakulteti kao i svi dački i studentski domovi organiziraju prihvatilice omladine i građana s ugroženih poplavljenih područja.

● Sve odgovarajuće prostorije za boravak potrebno je urediti i zagrijavati i osigurati svjetlo. Za nabavu posteljine treba se povezati s općinskim štabom za elementarne nepogode. To isto vrijedi i za prehranu.

● U slučaju prihvaćanja bolesne djece i građana, treba ih smjestiti u posebnu prostoriju i takve slučajeve hitno prijaviti nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.

● Obavezno je da škola organizira štab ljudi (kao i dežurstvo danju i noću), koji će se brinuti za ugrožene građane dok god se nalaze u toj ustanovi.

● Posebno se upozorava da treba voditi detaljnu evidenciju o prihvaćanju ugroženih građana.

● Nastava se do daljnjega neće održavati ni u jednoj odgojno-obrazovnoj ustanovi.

● Kod evakuacije s ugroženih područja upozorava se na disciplinu i bezuvjetno slušanje naredbi općinskih štabova. Građane koji ne bi slušali naredbe štabova organi Narodne milicije prisilno će evakuirati.

Naredba Skupštine grada Zagreba

● Gradska skupština poziva građane na poplavljenim područjima da vidnim znakovima — na pročeljima zgrada, na drveću i slično zabilježe kolona letava i označe najviši nivo vode, kako bi se u podacima mogli nakon povlačenja vode službeno evidentirati i iskoristiti u javnom interesu.

● Svi građani, kućni savjeti i radne organizacije, čiji se objekti nalaze na poplavljenom području ili su ugroženi od poplave, treba da zatvore zasuane na priključcima kućnih kanalizacija, ukoliko postoje, kako bi se spriječilo prodiranje uzvrat-

ne vode iz prezasićene kanalizacije.

● Pozivaju se predstavnici tvornica i drugih ustanova, koje mogu staviti na raspolaganje zdravstvenim ustanovama kisik, da to odmah javu Zdravstvenoj službi Gradskog štaba.

● Gradski štab apelira na pogone Agromlješkarskog kombinata u Bjelovarskom Rovišću, Žabnu, Dubravi kraj Vrbovca, Vrbovcu, Dugom Selu i Lipovljanima da pripreme za otpremu sve raspoložive količine mlijeka. Mlijeko treba slati u Zagreb. Kamioni dolaze.

Iz Osiguravajućeg zavoda:

● U prostorijama Osiguravajućeg zavoda grada na Trgu Republike 14 organizirana je specijalna služba za prijavu šteta. Postradala poduzeća, tvornice i drugi treba da što prije prijave nastale štete, kako bi kasnije za procjenu moglo izaći na teren odgovarajuće ekipe.

B. AMERL

Pripadnici JNA minama oslobađaju put bujci

Helikopteri nad poplavljenim gradom

U gradskoj Vijećnici veoma se dobro mogla osjetiti sva dramatičnost situacije u kojoj se iznenada našao grad. Oko Vijećnice i u njenom atriju smjestila se jedinica vojnika spremnih da u svakom trenutku jurnu onamo gdje bude najpotrebnije. Vojna radio-stanica u automobilu ispred Vijećnice održava stalni kontakt s helikopterima koji nadlijeću poplavljeni dio grada.

U trenutku kad je vojni radist primao podatke o stanju u lužnim predjelima grada oko gradske Toplane, poletjeli smo helikopterom koji je u ponedjeljak prije podne već u nekoliko navrata nadlijetao poplavljenom području i prenosio stanovnicima kruh i živežne namirnice. Stravičan, gotovo nevjerolatan prizor ukazao se čim se helikopter uzdigao desetak metara iznad zemlje. Zapadni dio Ulice proleterskih brigada, tamo gdje se ona siječe sa Savskom cestom, pretvorio se u nebuljalu rijeku. Voda što je tekla sa zapada ledva je vječama zaustavljena u neosrednoj blizini Vijećnice. U dvorištu zgrade »Elektroprivrede« kojjoj je, kao i susjednim visokim stambenim objektima, prizemlje u vodi, naziru se crveni i zelenkasti kro-

vi poplavljenih automobila. Gdje je prava granica rijeke, ne može se utvrditi. Iako je svaki napis udaljen više od kilometra, sada se normalni tok rijeke može prepoznati samo po tome što na tom mjestu iz vode ne vire stambene zgrade. U novim stambenim naseljima na Sutjeskim poljanama, iz zgrade općine Trnje, oko Beogradske ulice, u Cvjetnom naselju — svugdje voda dosiže do prvog kata.

I iz helikoptera izgleda da je voda najdublja u predjelima oko Odranske ulice gdje se nalaze neboder i bogati »Vjesnik« te studentski domovi. Sa Savske ceste u Odransku ulicu neprestano suklja bujica žute, muljevitve vode. Od zgrade u kojoj se nalaze redakcija »Večernjeg lista« i »Sportskih novosti«

grada. Voda je prodrla do polovice prozora visokih prizemnica.

S nekih krovova mašu ljudi koji čekaju evakuaciju. Na nekoj betonsko postolje, usidrigu iznad vode, neki poštrovni domaćin spasio je ormare, posteljinu i televizor.

Prizori koji se pružaju sve su teži što se više ide na zapad. Pod nama su naselja Knežija, Rudeš, Jarun... Uzbuna je ovdje počela još jučer poslije podne, ali ipak je i tu mutna voda zatekla mnoge automobile na ulicama. Sada im iz vode strše samo krovovi. Na jednom otociću stoje tri kamiona zaglavljena u blatu. Vjerojatno su sudjelovali u evakuaciji koja je počela sinoć oko pola noći, kada je nanokom postalo jasno da voda neće stati.

Helikopter kreće nizvodno. Ispod nas ostaju improvizirane splavi. Motorni čamac od plastike krstari vodenim prostorima koji su još jučer bili ulice. Na poplavljenim ulicama plo-

ve samo čamci kojih Zagreb ovakav neobekivani opseg poplave nije imao toliko koliko bi trebalo spasavalačkim ekipama. Nasip željezničke bruce iz zraka je nalik na golem mravčnjak. To je sada najvažnija saobraćajnica grada, jedini put kojim se može dospjeti u Novi Zagreb i neka poplavljena naselja.

Poplava je, čini se, nešto slabije pogodila naselja na desnoj obali Save. Ali i tu paviljoni Zagrebačkog velesajma strše iz vode, a stanovnici naselja Trnsko, Siet, Novi Savski Gaj i drugih sa strahom promatraju vodu koja je doprla do pragova njihovih kuća. Taj dio grada spasava nasip karlovačke ceste, i od toga kako će dugo on izdržati zavisi hoće li i taj dio grada biti evakuiran.

Na jugu iz vode vire samo lukovi starog, crvenog mosta. Spasavanje Toplane se nastavlja. Njena sudbina i dalje ovisi o centimetrima i milimetrima koji se sa strahom mjere.

Helikopter se vraća do Vijećnice. Voda je ovdje zasad zaustavljena vječama i poštrovnošću mnogih građana G. T.

Pogled na nabujalu Savu i dio poplavljenog teritorija oko »Vjesnika«

Jakuševački most snimljen jučer oko 13 sati

Prva žrtva

U kući na Knežiji broj 27 nađeno je jučer mrtvo liječnice. Očevidci izvještavaju da je prva pronađena žrtva poplave Marija Kovač.

Poplave u Italiji

RIM, 26. listopada (Reuter) — Otprije tri dana Italiju je zahvatilo jako nevrijeme praćeno oborinama koje su prouzročile poplave u nekim dijelovima zemlje, naročito na jugu zemlje.

U Rimu je Tibar nadošao za pet metara iznad normale, ali zasad nema opasnosti od poplava.

U južnoj Italiji u nevremenu i poplavama izgubile su život četiri osobe. Oluja je nanijela znatnu materijalnu štetu.